

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____ фінансів _____
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності _____ 072 «фінанси, банківська справа та страхування» _____
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
_____ «фінанси» _____
(назва магістерської програми)

на тему: «Управління фінансовим результатом суб'єкта підприємницької

діяльності»

(назва теми)

Виконавець:

Студентка центру заочної форми навчання

Мітіна А.І.

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

Д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Волохова І.С.

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ОДЕСА – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Серед основних цілей створення підприємства – отримання позитивного фінансового результату від здійснення господарської діяльності, а саме прибутку як джерела внутрішнього фінансування та індикатора ефективної діяльності підприємства. На сучасному етапі розвитку ринкового середовища господарювання власників підприємств цікавить не тільки отримання прибутку, а його максимізація, тому необхідно більш сумлінно та кваліфіковано підходити до формування його складових частин, а саме доходів та витрат, детально вивчаючи та аналізуючи фактори, під впливом яких формується фінансовий результат, досліджувати динаміку, тенденції, резерви, що впливають на ефективність діяльності суб'єктів господарювання.

Нині управління прибутком здійснюється на двох рівнях: мікро-економічному (рівень підприємства) і макроекономічному (рівень народного господарства), кожному з яких відповідає свій вид звітності, своя мета. Так, рівень підприємства дає змогу розглянути процес утворення прибутку в первинній ланці економіки за рахунок прибутку (збитків) окремих видів продукції (робіт, послуг), а макрорівень – показати місце прибутку в національному доході держави.

Варто відзначити, що на сьогодні значна кількість вітчизняних підприємств стикається із кризовими явищами, що позначаються у високому рівні витратомісткості діяльності, збитковому характері діяльності, і як наслідок – формуванні незадовільної структури капіталу. Частково такі тенденції обумовлені об'єктивними причинами (коливання валютного курсу, кризові тенденції у економіці в цілому, зниження платоспроможності населення, інфляційні явища, тощо), однак додатковою причиною погіршення фінансових результатів підприємств є недостатній рівень якості управління, стратегічного та аналітичного мислення. З урахуванням зазначеного, удосконалення управління формуванням фінансових результатів вітчизняних підприємств постає важливою науковою та практичною задачею.

Мета дослідження Метою роботи є теоретичне обґрунтування системи управління фінансовим результатом суб'єкта підприємницької діяльності та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення процесів формування фінансових результатів на підприємстві, а також вирішення проблеми підвищення ефективності управління прибутком у сучасних умовах.

Завдання дослідження:

- описати теоретичні основи управління фінансовим результатом підприємства;
- дослідити фінансові результати діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в Україні;
- проаналізувати стан управління фінансовими результатами ТОВ «Меркурій»;
- запропонувати напрямки удосконалення методів управління фінансовими результатами у підприємницькій діяльності суб'єкта господарювання України;
- обґрунтувати шляхи удосконалення управління фінансовим результатом ТОВ «Меркурій».

Об'єкт дослідження діяльність суб'єктів господарювання щодо формування, розподілу та використання фінансових результатів в умовах ринкової економіки.

Предмет дослідження управління фінансовими результатами підприємства.

Методи дослідження: метод аналізу – для розчленування об'єкта дослідження на складові; метод синтезу – для комплексної оцінки ефективності діяльності суб'єкта господарювання; метод наукової абстракції – для визначення основних чинників та факторів, що впливають на об'єкт дослідження; метод екстраполяції – для планування напрямків розвитку суб'єкта господарювання; економіко-математичний метод – для проведення аналізу та розрахунків.

Інформаційна база дослідження. Джерелами інформації для написання роботи слугували теоретичні дослідження вітчизняних та зарубіжних економістів у сфері фінансового менеджменту, законодавчі акти України, що регулюють процеси господарської діяльності підприємств, матеріали Державної служби статистики України, фінансова звітність ТОВ «Меркурій» й інші матеріали, що висвітлюють процес управління фінансовими результатами суб'єктів господарювання.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (72 найменувань) та 2-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 106 сторінок. Основний зміст викладено на 91 сторінках. Робота містить 27 таблиць, 22 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю:

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи управління прибутком підприємства»* розглянуто сутність поняття «фінансовий результат» підприємства та методичні підходи до його аналізу.

У другому розділі *«Аналіз та оцінка управління фінансовим результатом суб'єкта підприємницької діяльності»* проаналізовано фінансові результати діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в Україні, проведений розрахунок прогнозу їх на найближчі декілька років, а також наведена оцінка стану управління фінансовими результатами ТОВ «Меркурій»

У третьому розділі *«Напрями удосконалення управління фінансовим результатом ТОВ Меркурій»* запропоновано удосконалення методів управління фінансовими результатами українських підприємств, одним з яких є застосування вартісно-орієнтованої моделі стратегічного управління прибутком на підприємстві з метою забезпечення його сталого розвитку.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Фінансовий результат – це економічний підсумок виробничої діяльності господарюючих суб'єктів, виражений у вартісній (грошовій) формі, або ж це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі ведення бізнесу. Позитивним фінансовим результатом діяльності підприємства є прибуток, збільшення якого означає примноження фінансових ресурсів та зростання фінансових результатів.

2. Прибуток підприємства в умовах ринкової економіки є головною метою підприємницької діяльності та відіграє значиму роль так, як є критерієм ефективності конкретної виробничої діяльності, основним захисним механізмом від загрози банкрутства підприємства, базою економічного розвитку держави. Прибуток виступає головним джерелом задоволення соціальних потреб суспільства та зростання ринкової вартості підприємства, а також основним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів для забезпечення розвитку підприємства.

3. Управління формуванням фінансових результатів є важливим компонентом загального менеджменту підприємства, виходячи зі значення фінансових результатів для забезпечення стійкого розвитку та конкурентоспроможного функціонування суб'єкта підприємництва. Управління фінансовими результатами підприємства є ключовим процесом, ефективність якого впливає на успішність функціонування загальної системи управління підприємством, а також на темпи економічного та соціального розвитку підприємств.

4. На наш погляд, управління фінансовим результатом є цілою системою організаційних заходів, метою якого є визначення методів його найбільш ефективного формування, розподілу та використання, що забезпечить стабільний розвиток. Система управління фінансовим результатом від розподіляється на дві важливі підсистеми: управління формуванням фінансового результату; управління розподілом фінансового результату.

5. В умовах високого динамізму факторів зовнішнього середовища, загострення конкурентної боротьби забезпечення раціональності управлінських рішень у сфері управління формуванням фінансових результатів виступає важливою передумовою стійкого функціонування суб'єкта господарських відносин. У свою чергу, основою для обґрунтування та прийняття управлінських рішень є належне аналітичне забезпечення. Релевантний та об'єктивний аналіз процесів формування фінансових результатів сприяє підвищенню ефективності господарювання суб'єктів підприємництва, використання наявних ресурсів, покращенню фінансового стану, і як наслідок – інвестиційної привабливості.

6. Головними завданнями аналізу фінансових результатів підприємства є:

- 1) систематичний контроль за виконанням планів прибутку;
- 2) виявлення факторів впливу на формування прибутку та розрахунки їхнього впливу;
- 3) вивчення напрямків і тенденцій розподілу прибутку;
- 4) виявлення резервів збільшення прибутку;
- 5) розробка заходів для використання виявлених резервів.

7. Фінансовий аналіз використовує низку методів як загальнонаукових і загальноекономічних, так і специфічних методів фінансового аналізу. Існує багато методик аналізу фінансових результатів підприємства, в більшості з яких зроблено акцент на необхідність проведення факторного аналізу.

8. Розвиток економіки України пов'язаний із фінансовим станом суб'єктів господарювання, який, своєю чергою, залежить від ефективності їх діяльності. Прибуток – основна мета діяльності будь-якого підприємства, він є критерієм і показником ефективності такої діяльності.

9. За період 2012 - 2018 роки підприємства України в цілому за підсумками кожного року отримували коли позитивний, коли негативний фінансовий результат. Зауважимо, що більше 70% українських підприємств постійно отримують прибуток. При цьому в 2014 – 2015 роках в цілому по Україні підприємства отримали збиток, що було визване загостренням економічної кризи в державі. Починаючи з 2016 року сума позитивного фінансового результату підприємств України зростає значними темпами, проведений прогноз на найближчих два роки (2019 – 2020 роки) свідчить про позитивні тенденцію зростання прибутку підприємств, що аналізуються.

10. Якщо розглядати фінансовий результат підприємств України за видами економічної діяльності за досліджуваний період (з 2012 по 2018 рік включно), то зазначимо, що тільки сільське, лісове та рибне господарство не мало чистих збитків, і такі види діяльності як діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування та мистецтво, спорт, розваги та відпочинок були тільки збитковими. Підприємство всіх інших галузей отримували за результатом року то прибуток, то збиток. Найбільш прибутковими за останні два роки (2017 – 2018 роки) були промисловість, сільське, лісове та рибне господарство, оптова та роздрібна торгівля, найбільш збитковими - транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність.

11. Базовим підприємством для оцінки стану управління фінансовими результатами було обрано ТОВ «Меркурій», яке існує на ринку 17 років. Основні види діяльності підприємства: оптова та роздрібна торгівля продовольчими товарами; на підприємстві торговий асортимент товарів відповідає попиту населення; він постійно змінюється, розширяється, оновлюється і гнучко змінюється залежно від попиту населення. Підприємство знаходиться на загальній системі обліку та оподаткування, є платником податку на додану вартість.

12. Аналіз господарської діяльності підприємства показав, що воно прибуткове, рентабельне, динамічно розвивається, але при цьому йому бракує ліквідності.

13. На підприємстві існує система організаційного забезпечення управління прибутком, що являє собою взаємозв'язану сукупність внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, які забезпечують розробку та прийняття управлінських рішень по окремим аспектам формування, розподілу та використання прибутку і несуть повну відповідальність за результати цих рішень перед засновником ТОВ «Меркурій».

14. Основними завданнями управління прибутком ТОВ «Меркурій» є:

- 1) Виявлення резервів збільшення прибутку за рахунок комерційної діяльності, інвестиційних і фінансових операцій.
- 2) Виявлення резервів нарощування прибутку за рахунок оптимізації постійних і змінних витрат, обґрунтування облікової політики підприємства, цінової політики, податкової політики.
- 3) Оцінювання прибутковості комерційної діяльності.
- 4) Визначення підприємницького ризику.
- 5) Зміцнення конкурентних позицій підприємства за рахунок підвищення ефективності розподілу і використання прибутку.

15. За останні два роки на підприємстві спостерігається зниження чистого прибутку підприємства, що потребує подальшого удосконалення системи його управління.

16. Рекомендовано удосконалити методи управління процесом формування прибутку ТОВ «Меркурій» наступним чином:

- прогнозування формування і розподілу прибутку;
- поточне планування формування, розподілу і використання прибутку;
- оперативне планування формування і використання прибутку у вигляді системи бюджетів;
- впровадження контролінгу на підприємстві.

17. Використання розглянутих методів прогнозування, планування та контролінгу прибутку дозволить підвищити ефективність фінансового управління прибутком ТОВ «Меркурій». Впровадження на підприємстві бюджетування та контролінгу прибутку дозволить оптимізувати обсяг отриманого прибутку, а також підвищити ефективність всього процесу управління прибутком ТОВ «Меркурій» наступним чином:

- збільшення масштабів господарської діяльності, що призведе до розвитку її майнового потенціалу на 11%;
- зниження собівартості реалізованої продукції за рахунок скорочення інших виробничих витрат на 5%;
- збільшення інших операційних доходів, що сприятливо позначиться на темпі зростання чистого прибутку ТОВ «Меркурій», а отже і на його фінансових результатах на 10%;
- скорочення адміністративних витрат на 5%.

Впровадження запланованих заходів дозволить підвищити розмір чистого прибутку ТОВ «Меркурій» в 2019 році до 1568 тис. грн.

На основі розробки моделі за вартісно-орієнтованим підходом до управління прибутком ТОВ «Меркурій» рекомендована стратегія стабілізації для подальшого розвитку підприємства, оскільки велика ймовірність того, що ринкова вартість підприємства може мати тенденцію до зростання.

АНОТАЦІЯ

Мітіна А.І. Управління фінансовим результатом суб'єкта підприємницької діяльності
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 072 «фінанси,
банківська справа та страхування» за магістерською програмою «фінанси»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – діяльність суб'єктів господарювання щодо формування, розподілу та використання фінансових результатів в умовах ринкової економіки.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти управління фінансовими результатами підприємств України, та методичні підходи до аналізу їх фінансового результату.

Проаналізовано фінансові результати діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в Україні та стан управління фінансовими результатами ТОВ «Меркурій»

Запропоновано застосування вартісно-орієнтованої моделі стратегічного управління прибутком на підприємствах з метою забезпечення їх сталого розвитку

Ключові слова: суб'єкт підприємницької діяльності, фінансовий результат, прибуток, збиток, управління, аналіз, прогнозування

ANNOTATION

« Mitina A.I. Managing the financial performance of the business entity »,
(*students surname and initials*)   (*work title*)

qualification work thesis for Master degree in specialty « 072 "Finance, Banking and Insurance" under the program «Finance»,

Odessa National Economic University
Odessa, 2019

This thesis consists of three chapters. The Master's qualification work consists of three sections. The object of the study is the activity of the economic entities in the formation, distribution and utilization of financial results in the context of a positive economic environment.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of managing the financial results of Ukrainian enterprises, and the methodological approaches to the analysis of their financial results.

The financial results of business entities in Ukraine and the management of financial results of Mercury LLC are analyzed.

The application of the cost-oriented model of strategic profit management at enterprises to ensure their sustainable development is proposed

Keywords: business entity, financial result, profit, loss, management, analysis, forecasting.